

Zakon o zaradama i drugim primanjima državnih i javnih funkcionera

Zakon je objavljen u "Službenom listu CG", br. [33/2008](#), [76/2009](#). Vidi: [Odluku US CG](#), U. br. [86/08](#), [43/09](#), [103/09](#) i [108/09](#) - 7/2010-25.

I. OSNOVNE ODREDBE

Član 1

Ovim zakonom uređuje se pravo na zaradu, naknadu zarade i druge naknade državnih i javnih funkcionera, po osnovu vršenja funkcije, kao i penziju državnih funkcionera.

Pod državnim funkcionerom, u smislu ovog zakona, smatra se: Predsjednik Crne Gore, predsjednik Skupštine Crne Gore, predsjednik Vlade Crne Gore, potpredsjednik Skupštine, potpredsjednik Vlade, poslanik i ministar.

Pod javnim funkcionerom, u smislu ovog zakona, smatra se: generalni sekretar Skupštine Crne Gore, zamjenik generalnog sekretara Skupštine Crne Gore; generalni sekretar Predsjednika Crne Gore, generalni sekretar Vlade Crne Gore i direktor Agencije za nacionalnu bezbjednost.

[+ Sudska praksa](#)

Član 2

U pogledu pojedinih prava državnog i javnog funkcionera koja ovim zakonom nijesu posebno uređena shodno se primjenjuju propisi o državnim službenicima i namještenicima.

Član 3

Podaci o zaradi i naknadi državnog i javnog funkcionera dostupni su javnosti.

II. PRAVA DRŽAVNOG I JAVNOG FUNKCIONERA ZA VRIJEME VRŠENJA FUNKCIJE

Član 4

Državni funkcioner, dok vrši funkciju, ima pravo na:

- 1) zaradu za obavljanje državne funkcije;
- 2) razliku između zarade ili penzije koju ostvaruje i zarade koju bi ostvario da državnu funkciju obavlja profesionalno;
- 3) naknadu troškova;
- 4) drugu naknadu u vezi sa vršenjem funkcije.

Javni funkcioner, dok vrši funkciju, ima pravo na:

- 1) zaradu;
- 2) naknadu troškova;
- 3) drugu naknadu u vezi sa vršenjem funkcije.

Član 5

Zarada državnog funkcionera utvrđuje se prema koeficijentu utvrđenom u sledećoj tabeli:

Platni razred	Opis	Koeficijent
1.	predsjednik Crne Gore	14,84
2.	predsjednik Skupštine Crne Gore	12,98

2.	predsjednik Vlade Crne Gore	12,98
3.	potpredsjednik Skupštine Crne Gore	11,80
3.	potpredsjednik Vlade Crne Gore	11,80
4.	poslanik	11,50
5.	ministar	11,50

Zarada javnog funkcionera utvrđuje se prema koeficijentu utvrđenom u sledećoj tabeli:

Platni razred	Opis	Koeficijent
1.	direktor Agencije za nacionalnu bezbjednost	11,50
2.	generalni sekretar Skupštine Crne Gore	10,39
3.	generalni sekretar Predsjednika Crne Gore	10,39
4.	generalni sekretar Vlade Crne Gore	10,39
5.	zamjenik generalnog sekretara Skupštine Crne Gore	10,08

Član 6

Fiksni dio zarade utvrđuje se množenjem koeficijenta iz člana 5 ovog zakona sa vrijednošću koeficijenta koji za određeni mjesec ili period utvrdi državni organ, odnosno njegovo radno tijelo u kojem državni, odnosno javni funkcioner vrši funkciju.

Vrijednost koeficijenta iz stava 1 ovog člana za Predsjednika Crne Gore i generalnog sekretara Predsjednika Crne Gore utvrđuje Skupština Crne Gore, odnosno njeno radno tijelo.

Zarada utvrđena u skladu sa st. 1 i 2 ovog člana uvećava se po osnovu radnog staža, i to:

- za svaku započetu godinu do 10 godina radnog staža za 0,5%;
- za svaku započetu godinu od 10 do 20 godina radnog staža za 0,75%;
- za svaku započetu godinu preko 20 godina radnog staža za 1%.

Državni, odnosno javni funkcioner ima pravo na dodatak po osnovu vršenja funkcije u visini do 30% zarade utvrđene st. 1 i 2 ovog člana.

Član 7

Razlika zarade iz člana 4 stav 1 tačka 2 ovoga zakona isplaćuje se na osnovu potvrde o visini zarade ili penzije.

Član 8

Trošak u smislu člana 4 stav 1 tačka 3 i stav 2 tačka 2 ovog zakona je: naknada za godišnji odmor, plaćeno odsustvo, privremenu spriječenost za rad, stručno usavršavanje, ishranu u toku rada, službeno putovanje u zemlji i inostranstvu, odvojeni život od porodice, otpremninu zbog odlaska u penziju, selidbene troškove i pomoć u zakonski utvrđenim slučajevima.

Naknada iz stava 1 ovog člana isplaćuje se po propisima koji važe za državne službenike i namještenike.

Član 9

Naknada u vezi sa vršenjem funkcije u smislu člana 4 stav 1 tačka 4 i stav 2 tačka 3 ovog zakona je: naknada za korišćenje sopstvenog automobila, rad u radnim tijelima, troškovi telefona, troškove smještaja i druga naknada koja proiziđe u vezi sa vršenjem funkcije.

Naknada iz stava 1 ovog člana utvrđuje se aktom organa, odnosno njegovog radnog tijela u kojem funkcioner vrši funkciju.

Naknada iz stava 1 ovog člana za Predsjednika Crne Gore i generalnog sekretara Predsjednika Crne Gore utvrđuje se aktom Skupštine Crne Gore, odnosno njenog radnog tijela.

III. PRAVA FUNKCIONERA NAKON PRESTANKA VRŠENJA FUNKCIJE

Član 10

Državni, odnosno javni funkcioner koji je profesionalno obavljao funkciju ima pravo da nakon prestanka funkcije godinu dana prima naknadu u visini zarade koju je primio poslednjeg mjeseca vršenja funkcije.

Naknada iz stava 1 ovog člana ostvaruje se na lični zahtjev korisnika, koji mora biti podnjet najkasnije 30 dana od dana prestanka vršenja funkcije.

Naknada iz stava 1 ovoga člana usklađuje se sa zaradom državnog, odnosno javnog funkcionera u periodu dok traje pravo na korišćenje.

Pravo iz stava 1 ovoga člana prestaje prije utvrđenog roka, ako njegov korisnik:

- stupi u radni odnos;
- bude izabran, ili imenovan ili postavljen na drugu funkciju na osnovu koje ostvaruje zaradu;
- ostvari pravo na penziju.

Pravo iz stava 1 ovoga člana može se produžiti za još godinu dana, ako u tom periodu njegov korisnik stiče pravo na penziju.

+ **Odluku** **US** **CG** - **Vidi: 7/2010-25.**

+ **Sudska praksa**

Član 11

Rješenje o zaradi i naknadi utvrđenoj ovim zakonom za državnog, odnosno javnog funkcionera donosi organ, odnosno radno tijelo organa u kojem državni, odnosno javni funkcioner vrši funkciju.

Rješenje o zaradi i naknadi funkcionera koga bira ili imenuje Skupština, a čija je zarada i naknada utvrđena posebnim zakonom, donosi radno tijelo Skupštine, ako posebnim zakonom nije drukčije određeno.

IV. PRAVO NA PENZIJU

Član 12

- prestao da važi -

+ **čl. 1.** **Zakona** - **Vidi: 76/2009-8.**
Odluku **US** **CG** - **7/2010-25.**

+ **Sudska praksa**

Član 13

- prestao da važi -

+ **Vidi:**

čl. 2. Zakona - 76/2009-8.
Odluku US CG - 7/2010-25.

Čl. 14-19
- prestali da važe -

+ Odluku US CG - Vidi:
7/2010-25.

+ Sudska praksa

V. OSTALA PRAVA

Član 20

Državni funkcioner nakon isteka funkcije dobija posebnu legitimaciju u kojoj se navodi koju funkciju i u kojem periodu je obavljao.

Obrazac i sadržinu legitimacije iz stava 1 ovog člana propisuje Vlada Crne Gore. Legitimaciju iz stava 1 ovoga člana potpisuje predsjednik Skupštine Crne Gore.

VI. PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 21

Državni funkcioner koji je započeo da koristi pravo koje mu pripada po prestanku funkcije po Zakonu o zaradama i drugim primanjima poslanika i funkcionera ("Službeni list RCG", broj 81/05), i Zakonu o zaradama i drugim primanjima državnih funkcionera ("Službeni list Crne Gore", broj 17/07), nastavlja sa korišćenjem tog prava do isteka roka utvrđenog tim zakonima.

Član 22

Fond PIO po zahtjevu korisnika, odnosno člana njegove porodice vrši prevođenje penzije koju je državni funkcioner ostvario do stupanja na snagu ovog zakona sa penzijom koju ostvaruje po ovom zakonu.

Član 23

Danom stupanja na snagu ovog zakona prestaje da važi Zakon o zaradama i drugim primanjima državnih funkcionera ("Službeni list Crne Gore", broj 17/07).

Član 24

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom listu Crne Gore".

OSNOVNI TEKST

Na osnovu člana 95 tačke 3 Ustava Crne Gore donosim

Ukaz o proglašenju Zakona o zaradama i drugim primanjima državnih i javnih funkcionera

Proglašavam **Zakon o zaradama i drugim primanjima državnih i javnih funkcionera**, koji je donijela Skupština Crne Gore, na trećoj sjednici prvog redovnog zasijedanja u 2008. godini, dana 19. maja 2008. godine.

Broj: 01-1189/2

Podgorica, 23. maj 2008. godine

Predsjednik Crne Gore,
Filip Vujanović, s.r.

Zakon o zaradama i drugim primanjima državnih i javnih funkcionera

Zakon je objavljen u "Službenom listu CG", br. 33/2008 od 27.5.2008. godine.

I. OSNOVNE ODREDBE

Član 1

Ovim zakonom uređuje se pravo na zaradu, naknadu zarade i druge naknade državnih i javnih funkcionera, po osnovu vršenja funkcije, kao i penziju državnih funkcionera.

Pod državnim funkcionerom, u smislu ovog zakona, smatra se: Predsjednik Crne Gore, predsjednik Skupštine Crne Gore, predsjednik Vlade Crne Gore, potpredsjednik Skupštine, potpredsjednik Vlade, poslanik i ministar.

Pod javnim funkcionerom, u smislu ovog zakona, smatra se: generalni sekretar Skupštine Crne Gore, zamjenik generalnog sekretara Skupštine Crne Gore; generalni sekretar Predsjednika Crne Gore, generalni sekretar Vlade Crne Gore i direktor Agencije za nacionalnu bezbjednost.

Član 2

U pogledu pojedinih prava državnog i javnog funkcionera koja ovim zakonom nijesu posebno uređena shodno se primjenjuju propisi o državnim službenicima i namještenicima.

Član 3

Podaci o zaradi i naknadi državnog i javnog funkcionera dostupni su javnosti.

II. PRAVA DRŽAVNOG I JAVNOG FUNKCIONERA ZA VRIJEME VRŠENJA FUNKCIJE

Član 4

Državni funkcioner, dok vrši funkciju, ima pravo na:

- 1) zaradu za obavljanje državne funkcije;
- 2) razliku između zarade ili penzije koju ostvaruje i zarade koju bi ostvario da državnu funkciju obavlja profesionalno;
- 3) naknadu troškova;
- 4) drugu naknadu u vezi sa vršenjem funkcije.

Javni funkcioner, dok vrši funkciju, ima pravo na:

- 1) zaradu;
- 2) naknadu troškova;
- 3) drugu naknadu u vezi sa vršenjem funkcije.

Član 5

Zarada državnog funkcionera utvrđuje se prema koeficijentu utvrđenom u sledećoj tabeli:

Platni razred	Opis	Koeficijent
1.	predsjednik Crne Gore	14,84
2.	predsjednik Skupštine Crne Gore	12,98
2.	predsjednik Vlade Crne Gore	12,98

3.	potpredsjednik Skupštine Crne Gore	11,80
3.	potpredsjednik Vlade Crne Gore	11,80
4.	poslanik	11,50
5.	ministar	11,50

Zarada javnog funkcionera utvrđuje se prema koeficijentu utvrđenom u sledećoj tabeli:

Platni razred	Opis	Koeficijent
1.	direktor Agencije za nacionalnu bezbjednost	11,50
2.	generalni sekretar Skupštine Crne Gore	10,39
3.	generalni sekretar Predsjednika Crne Gore	10,39
4.	generalni sekretar Vlade Crne Gore	10,39
5.	zamjenik generalnog sekretara Skupštine Crne Gore	10,08

Član 6

Fiksni dio zarade utvrđuje se množenjem koeficijenta iz člana 5 ovog zakona sa vrijednošću koeficijenta koji za određeni mjesec ili period utvrdi državni organ, odnosno njegovo radno tijelo u kojem državni, odnosno javni funkcioner vrši funkciju.

Vrijednost koeficijenta iz stava 1 ovog člana za Predsjednika Crne Gore i generalnog sekretara Predsjednika Crne Gore utvrđuje Skupština Crne Gore, odnosno njeno radno tijelo.

Zarada utvrđena u skladu sa st. 1 i 2 ovog člana uvećava se po osnovu radnog staža, i to:

- za svaku započetu godinu do 10 godina radnog staža za 0,5%;
- za svaku započetu godinu od 10 do 20 godina radnog staža za 0,75%;
- za svaku započetu godinu preko 20 godina radnog staža za 1%.

Državni, odnosno javni funkcioner ima pravo na dodatak po osnovu vršenja funkcije u visini do 30% zarade utvrđene st. 1 i 2 ovog člana.

Član 7

Razlika zarade iz člana 4 stav 1 tačka 2 ovoga zakona isplaćuje se na osnovu potvrde o visini zarade ili penzije.

Član 8

Trošak u smislu člana 4 stav 1 tačka 3 i stav 2 tačka 2 ovog zakona je: naknada za godišnji odmor, plaćeno odsustvo, privremenu spriječenost za rad, stručno usavršavanje, ishranu u toku rada, službeno putovanje u zemlji i inostranstvu, odvojeni život od porodice, otpremninu zbog odlaska u penziju, selidbene troškove i pomoć u zakonski utvrđenim slučajevima.

Naknada iz stava 1 ovog člana isplaćuje se po propisima koji važe za državne službenike i namještenike.

Član 9

Naknada u vezi sa vršenjem funkcije u smislu člana 4 stav 1 tačka 4 i stav 2 tačka 3 ovog zakona je: naknada za korišćenje sopstvenog automobila, rad u radnim tijelima, troškovi telefona, troškove smještaja i druga naknada koja proiziđe u vezi sa vršenjem funkcije.

Naknada iz stava 1 ovog člana utvrđuje se aktom organa, odnosno njegovog radnog tijela u kojem funkcioner vrši funkciju.

Naknada iz stava 1 ovog člana za Predsjednika Crne Gore i generalnog sekretara Predsjednika Crne Gore utvrđuje se aktom Skupštine Crne Gore, odnosno njenog radnog tijela.

III. PRAVA FUNKCIONERA NAKON PRESTANKA VRŠENJA FUNKCIJE

Član 10

Državni, odnosno javni funkcioner koji je profesionalno obavljao funkciju ima pravo da nakon prestanka funkcije godinu dana prima naknadu u visini zarade koju je primio poslednjeg mjeseca vršenja funkcije.

Naknada iz stava 1 ovog člana ostvaruje se na lični zahtjev korisnika, koji mora biti podnjet najkasnije 30 dana od dana prestanka vršenja funkcije.

Naknada iz stava 1 ovoga člana usklađuje se sa zaradom državnog, odnosno javnog funkcionera u periodu dok traje pravo na korišćenje.

Pravo iz stava 1 ovoga člana prestaje prije utvrđenog roka, ako njegov korisnik:

- stupi u radni odnos;
- bude izabran, ili imenovan ili postavljen na drugu funkciju na osnovu koje ostvaruje zaradu;
- ostvari pravo na penziju.

Pravo iz stava 1 ovoga člana može se produžiti za još godinu dana, ako u tom periodu njegov korisnik stiče pravo na penziju.

Član 11

Rješenje o zaradi i naknadi utvrđenoj ovim zakonom za državnog, odnosno javnog funkcionera donosi organ, odnosno radno tijelo organa u kojem državni, odnosno javni funkcioner vrši funkciju.

Rješenje o zaradi i naknadi funkcionera koga bira ili imenuje Skupština, a čija je zarada i naknada utvrđena posebnim zakonom, donosi radno tijelo Skupštine, ako posebnim zakonom nije drukčije određeno.

IV. PRAVO NA PENZIJU

Član 12

Državni funkcioner ima pravo na starosnu penziju i prije ispunjavanja opštih uslova utvrđenih propisima kojima se uređuje penzijsko i invalidsko osiguranje:

1) ako je državnu funkciju obavljao najmanje u dva mandata i ima najmanje 20 godina penzijskog staža osiguranja i najmanje 55 godina života - muškarac, odnosno 50 godina - žena;

2) ako je državnu funkciju obavljao u najmanje tri mandata i ima najmanje 15 godina penzijskog staža osiguranja.

Mandat u smislu ovog zakona je najmanje polovina trajanja saziva organa u kojem državni funkcioner vrši funkciju.

Član 13

Penzija u smislu člana 12 ovog zakona iznosi:

- za korisnika koji ispunjava uslove iz člana 12 stav 1 tačka 1 ovog zakona 65% od osnovice i uvećava se za 2% za svaki dalji navršetak godine penzijskog staža;

- za korisnika koji ispunjava uslove iz člana 12 stav 1 tačka 2 ovog zakona 55% od osnovice i uvećava se 2% za svaki dalji navršetak godine penzijskog staža.

Iznos penzije iz člana 12 ovog zakona ne može biti veći od 85% od osnovice.

Član 14

Osnovica za određivanje penzije iz člana 12 ovog zakona je zarada koju bi imalac prava ostvario kao poslanik u Skupštini u vrijeme podnošenja zahtjeva za utvrđivanje prava na penziju.

Član 15

Državni funkcioner koji je ostvario pravo na penziju po opštim propisima ima pravo na razliku između penzije utvrđene po opštim propisima i penzije koju bi ostvario po ovom zakonu.

Član 16

Članovi porodice umrlog korisnika penzije imaju pravo na porodičnu penziju koja se određuje od penzije koju je korisnik koristio do dana smrti, u skladu sa propisima kojima se uređuje penzijsko i invalidsko osiguranje.

Članovi porodice državnog funkcionera koji je umro, a na dan smrti stekao je pravo na penziju po ovom zakonu imaju pravo na porodičnu penziju kao u stavu 1 ovog člana.

Pravo na porodičnu penziju, u skladu sa stavom 1 ovog člana, imaju i članovi porodice državnog funkcionera koji je umro prije stupanja na snagu ovog zakona, a koji je na dan smrti ispunio uslove za sticanje prava na penziju propisane ovim zakonom.

Član 17

Pravo na penziju po ovom zakonu ima državni funkcioner koji je državnu funkciju iz člana 1 stav 2 ovog zakona obavljao u državnim organima Crne Gore, Savezne Republike Jugoslavije i Državne zajednice Srbija i Crna Gora, u periodu od 27.12.1990. godine.

Član 18

Razlika sredstava za ostvarivanje prava na penziju po ovom zakonu u odnosu na penziju koja pripada po opštim propisima obezbjeđuje se u budžetu Crne Gore.

Ukoliko državni funkcioner ne ispunjava opšte uslove za sticanje prava na penziju, iznos penzije po ovom zakonu obezbjeđuje se u budžetu Crne Gore dok korisnik ne ispunji opšte uslove.

Član 19

Postupak ostvarivanja prava na penziju iz ovog zakona ostvaruje se po odredbama propisa o penzijskom i invalidskom osiguranju koje se odnose na podnošenje zahtjeva, ostvarivanje prava na penziju, usklađivanje i korišćenje penzije.

Zahtjev za ostvarivanje prava na penziju podnijet na osnovu Zakona o zaradama i drugim primanjima državnih funkcionera ("Službeni list Crne Gore", br. 17/07) riješiće se u skladu sa ovim zakonom.

V. OSTALA PRAVA

Član 20

Državni funkcioner nakon isteka funkcije dobija posebnu legitimaciju u kojoj se navodi koju funkciju i u kojem periodu je obavljao.

Obrazac i sadržinu legitimacije iz stava 1 ovog člana propisuje Vlada Crne Gore. Legitimaciju iz stava 1 ovoga člana potpisuje predsjednik Skupštine Crne Gore.

VI. PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 21

Državni funkcioner koji je započeo da koristi pravo koje mu pripada po prestanku funkcije po Zakonu o zaradama i drugim primanjima poslanika i funkcionera ("Službeni list RCG", broj 81/05), i Zakonu o zaradama i drugim primanjima državnih funkcionera ("Službeni list Crne Gore", broj 17/07), nastavlja sa korišćenjem tog prava do isteka roka utvrđenog tim zakonima.

Član 22

Fond PIO po zahtjevu korisnika, odnosno člana njegove porodice vrši prevođenje penzije koju je državni funkcioner ostvario do stupanja na snagu ovog zakona sa penzijom koju ostvaruje po ovom zakonu.

Član 23

Danom stupanja na snagu ovog zakona prestaje da važi Zakon o zaradama i drugim primanjima državnih funkcionera ("Službeni list Crne Gore", broj 17/07).

Član 24

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom listu Crne Gore".

SU-SK Broj 01-380/10

Podgorica, 19. maja 2008. godine

Skupština Crne Gore

Predsjednik,
Ranko Krivokapić, s.r.

IZMENE

Na osnovu člana 95 tačka 3 Ustava Crne Gore donosim

Ukaz o proglašenju Zakona o dopunama Zakona o zaradama i drugim primanjima državnih i javnih funkcionera

Proglašavam Zakon o dopunama Zakona o zaradama i drugim primanjima državnih i javnih funkcionera, koji je donijela Skupština Crne Gore 24. saziva, na drugoj sjednici drugog redovnog zasijedanja u 2009. godini, dana 10. novembra 2009. godine.

Broj: 01-2848/2

Podgorica, 11. novembra 2009. godine

Predsjednik Crne Gore
Filip Vujanović, s.r.

Na osnovu člana 82 stav 1 tačka 2 u1 člana 91 stav 1 Ustava Crne Gore, Skupština Crne Gore 24. saziva, na drugoj sjednici drugog redovnog zasijedanja u 2009. godini, dana 10. novembra 2009. godine, donijela je

Zakon o dopunama Zakona o zaradama i drugim primanjima državnih i javnih funkcionera

*Zakon je objavljen u "Službenom listu CG", br.
76/2009 od 18.11.2009. godine.*

Član 1

U Zakonu o zaradama i drugim primanjima državnih i javnih funkcionera ("Službeni list Crne Gore", br. 33/08) u članu 12 u stavu 1 dodaje se nova tačka koja glasi:

"3) ako je obavljao funkciju Predsjednika Crne Gore."

Član 2

U članu 13 stav 1 dodaje se nova alineja koja glasi:

" - za korisnika iz člana 12 stav 1 tačka 3 ovog zakona 100% od zarade koja je utvrđena za funkciju Predsjednika Crne Gore."

Član 3

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom listu Crne Gore".

SU-SK Broj 01-520/7
Podgorica, 10. novembra 2009. godine

Skupština Crne Gore 24. saziva

Predsjednik,
Ranko Krivokapić, s.r.

Odluka Ustavnog suda Crne Gore kojom se utvrđuje da odredbe čl. 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18 i 19 Zakona o zaradama i drugim primanjima državnih i javnih funkcionera ("Službeni list Crne Gore", broj 33/08) nijesu u saglasnosti sa Ustavom Crne Gore i prestaju da važe danom objavljivanja ove odluke.

Ustavni sud Crne Gore u sastavu: predsjednik dr Milan Marković, i sudije - Miodrag Latković, Desanka Lopičić, Đole Sekulović, Zoran Smolović i Fetija Međedović na osnovu odredaba člana 149 stav 1 tačka 1 Ustava Crne Gore, člana 32 tačka 1 i člana 45 tačka 3 Zakona o Ustavnom sudu Crne Gore ("Službeni list Crne Gore", broj 64/08), na sjednici od 24. decembra 2009. godine, donio je

Odluku

*Odluka je objavljena u "Službenom listu CG", br.
7/2010 od 9.2.2010. godine.*

UTVRĐUJE SE da odredbe čl. 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18 i 19 Zakona o zaradama i drugim primanjima državnih i javnih funkcionera ("Službeni list Crne Gore", broj 33/08) nijesu u saglasnosti sa Ustavom Crne Gore i prestaju da važe danom objavljivanja ove odluke.

OBUSTAVLJA SE postupak za ocjenu ustavnosti odredbe člana 10 stav 5 istog zakona.

Ova odluka objaviće se u "Službenom listu Crne Gore".

Obrazloženje

Rješenjem Ustavnog suda U. br. 86/08, 43/09, 103/09 i 108/09, od 22. oktobra 2009. godine, pokrenut je postupak za ocjenu ustavnosti odredaba člana 10 stav 5 i čl. 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18 i 19 Zakona, označenog u izreci.

U odgovoru na rješenje o pokretanju postupka Skupština Crne Gore, pored ostalog navodi: da se pravo na penziju uređuje zakonom, pa je zakonodavcu obezbijeđeno da to pravo propisuje, mijenja, dopunjava i ukida, zavisno od finansijskih potencijala države, mjera ekonomske i socijalne politike i slično; da neka prava državnih funkcionera moraju biti srazmjerna posebnostima njihovih dužnosti i da kod takvog tumačenja nema neustavnosti osporenih odredaba; da je tim zakonom određen krug lica na koja se zakon odnosi; da se na javne funkcionere odnosi samo odredba o naknadi po prestanku funkcije, jer se pravo na penziju propisano odredbama ovog Zakona na njih ne odnosi; da pravo na naknadu po prestanku funkcije treba tretirati u kontekstu socijalne sigurnosti tih lica, da u slučaju izostanka reimenovanja, a bez novog radnog angažmana ne ostanu bez primanja; da pravo na penziju državnih funkcionera treba posmatrati u kontekstu ovlašćenja i dužnosti koje proizilaze iz načina sticanja i pravne prirode mandata, predstavničke funkcije, odgovornosti u obavljanju funkcija, javnosti rada, ograničenosti mandata, nemogućnosti obavljanja nekih drugih poslova i sl.; da je sličan zakon ocijenjen saglasnim sa Ustavom pred Ustavnim sudom Hrvatske, zbog specifične radno statusne pozicije poslanika; da je Zakon sa pravnog aspekta ustavan, a da li su pojedine odredbe cjelishodne i prihvatljive zbog trenutne složene socijalne situacije u kojoj se nalaze pojedine kategorije zaposlenih, drugo je pitanje; da sadašnji penzioneri nijesu

diskriminirani, jer se poslaničke penzije ne isplaćaju iz Fonda penzijskog invalidskog osiguranja, već iz budžeta Crne Gore.

Ustavni sud je, nakon razmatranja sadržine osporenih odredaba Zakona utvrdio da odredbe čl. 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18 i 19 nijesu saglasne sa Ustavom Crne Gore, a da su se stekli uslovi za obustavu postupka za ocjenu ustavnosti odredbe člana 10 stav 5 Zakona.

Osporenim odredbama Zakona, koje se nalaze u poglavlju "IV Pravo na penziju" propisano je da: državni funkcioner ima pravo na starosnu penziju i prije ispunjavanja opštih uslova utvrđenih propisima kojima se uređuje penzijsko i invalidsko osiguranje: 1) ako je državnu funkciju obavljao najmanje u dva mandata i ima najmanje 20 godina penzijskog staža osiguranja i najmanje 55 godina života - muškarac, odnosno 50 godina - žena; 2) ako je državnu funkciju obavljao u najmanje tri mandata i ima najmanje 15 godina penzijskog staža osiguranja i da je mandate u smislu ovog zakona najmanje polovina trajanja saziva organa u kojem državni funkcioner vrši funkciju (član 12); da penzija u smislu člana 12 ovog zakona iznosi: za korisnika koji ispunjava uslove iz člana 12 stav 1 tačka 1 ovog zakona 65% od osnovice i uvećava se za 2% za svaki dalji navršetak godine penzijskog staža; za korisnika koji ispunjava uslove iz člana 12 stav 1 tačka 2 ovog zakona 55% od osnovice i uvećava se 2% za svaki dalji navršetak godine penzijskog staža i da iznos penzije iz člana 12 ovog zakona ne može biti veći od 85% od osnovice (član 13); da je osnovica za određivanje penzije iz člana 12 ovog zakona zarada koju bi imalac prava ostvario kao poslanik u Skupštini u vrijeme podnošenja zahtjeva za utvrđivanje prava na penziju (član 14); da državni funkcioner koji je ostvario pravo na penziju po opštim propisima ima pravo na razliku između penzije utvrđene po opštim propisima i penzije koju bi ostvario po ovom zakonu (član 15); da članovi porodice umrlog korisnika penzije imaju pravo na porodičnu penziju koja se određuje od penzije koju je korisnik koristio do dana smrti, u skladu sa propisima kojima se uređuje penzijsko i invalidsko osiguranje, da članovi porodice državnog funkcionera koji je umro, a na dan smrti je stekao pravo na penziju po ovom zakonu imaju pravo na porodičnu penziju kao u stavu 1 ovog člana, da pravo na porodičnu penziju, u skladu sa stavom 1 ovog člana, imaju i članovi porodice državnog funkcionera koji je umro prije stupanja na snagu ovog zakona, a koji je na dan smrti ispunio uslove za sticanje prava na penziju propisane ovim zakonom (član 16); da pravo na penziju po ovom zakonu ima državni funkcioner koji je državnu funkciju iz člana 1 stav 2 ovog zakona obavljao u državnim organima Crne Gore, Savezne Republike Jugoslavije i Državne zajednice Srbija i Crna Gora, u periodu od 27. decembra 1990. godine (član 17); da se razlika sredstava za ostvarivanje prava na penziju po ovom zakonu u odnosu na penziju koja pripada po opštim propisima obezbjeđuje u budžetu Crne Gore i da ukoliko državni funkcioner ne ispunjava opšte uslove za sticanje prava na penziju, iznos penzije po ovom zakonu obezbjeđuje se u budžetu Crne Gore dok korisnik ne ispunji opšte uslove (član 18) i da se postupak ostvarivanja prava na penziju iz ovog zakona ostvaruje po odredbama propisa o penzijskom i invalidskom osiguranju koja se odnose na podnošenje zahtjeva, ostvarivanje prava na penziju, usklađivanje i korišćenje penzije i da će se zahtjev za ostvarivanje prava na penziju podnijeti na osnovu Zakona o zaradama i drugim primanjima državnih funkcionera ("Službeni list Crne Gore", broj 17/07) riješiti u skladu sa ovim zakonom (član 19).

Ustavom Crne Gore propisano je: da je Crna Gora građanska, demokratska, ekološka i država socijalne pravde, zasnovana na vladavini prava (član 1 stav 2); da je zabranjena svaka neposredna ili posredna diskriminacija, po bilo kom osnovu (član 8 stav 1); da se zakonom, u skladu sa Ustavom, uređuje način ostvarivanja ljudskih prava i sloboda, kada je to neophodno za njihovo ostvarivanje (član 16 tačka 1); da se prava i slobode ostvaruju na osnovu Ustava i potvrđenih međunarodnih sporazuma, da su svi pred zakonom jednaki, bez obzira na bilo kakvu posebnost ili lično svojstvo (član 17); da svako ima pravo na rad, na slobodan izbor zanimanja i zapošljavanja, na pravične i humane uslove rada i na zaštitu za vrijeme nezaposlenosti (član 62); da zaposleni imaju pravo na odgovarajuću zaradu (član 64 stav 1); da je socijalno osiguranje zaposlenih obavezno (član 67 stav 1); da zakon mora biti saglasan sa Ustavom i potvrđenim

međunarodnim ugovorima, a drugi propis mora biti saglasan sa Ustavom i zakonom (član 145); da zakon i drugi propis ne može imati povratno dejstvo, da, izuzetno, pojedine odredbe zakona, ako to zahtijeva javni interes utvrđen u postupku donošenja zakona, mogu imati povratno dejstvo (član 147 st. 1 i 2) i da Ustavni sud odlučuje o saglasnosti zakona sa Ustavom i potvrđenim i objavljenim međunarodnim ugovorima (član 149 stav 1 tačka 1).

Ustavom je, dakle, propisano da se zakonom, u skladu sa Ustavom, uređuje način ostvarivanja ljudskih prava i sloboda, kada je to neophodno za njihovo ostvarivanje i utvrđeni su principi, vladavine prava, socijalne pravde, jednakosti građana, zabrane diskriminacije.

Uređivanje prava na penziju je jedno od zakonskih prava koja pripadaju građanima. S tim u vezi, zakonodavac je ovlašćen da to pravo propiše, a samim tim, da ga mijenja, dopunjava i ukida u zavisnosti od različitih okolnosti, kao što su finansijska mogućnost države, sprovođenje mjera socijalne politike i sl. Međutim, pri uređivanju tih odnosa, zakonodavac je dužan uvažiti granice koje postavlja Ustav, a posebno one koje proizilaze iz načela vladavine prava i socijalne pravde i one kojima se štite određena ustavna dobra i vrijednosti.

Osporenim zakonskim odredbama, priznaje se državnim funkcionerima i članovima njihovih porodica poseban pravni položaj pri ostvarivanju prava na penziju. Osim prava koja pripadaju državnim funkcionerima po opštim propisima o penzijskom i invalidskom osiguranju, osporenim zakonskim odredbama priznaju se i dopunska prava na penziju koja se finansiraju iz budžeta Crne Gore, a u odnosu na opšte uslove za sticanje prava na penziju (tj. uslove po opštim propisima o penzijskom i invalidskom osiguranju), osporenim im se Zakonom priznaju privilegovani uslovi, odnosno privilegovane penzije.

Prema članu 1 stav 2 Zakona, pod državnim funkcionerom, u smislu tog zakona, smatra se: predsjednik Crne Gore, predsjednik Skupštine Crne Gore, predsjednik Vlade Crne Gore, potpredsjednik Skupštine, potpredsjednik Vlade, poslanik i ministar. Radi se dakle, o krugu subjekata koji vrše najviše državne funkcije u organima zakonodavne i izvršne vlasti u državi. To su političke funkcije na koje se državni funkcioneri ili biraju ili imenuju na mandate od nekoliko godina i mogu biti ponovo birani ili imenovani na te funkcije.

Postavlja se pitanje: da li je osporenim zakonskim odredbama, koje priznaju pravo na privilegovane penzije svim bivšim i sadašnjim vršiocima državnih političkih funkcija, počev od 27. decembra 1990. godine, postignuta pravična ravnoteža između interesa društvene zajednice i individualnih prava adresata zakona, tj. vršioca državnih funkcija, odnosno srazmjernosti osporene zakonske mjere.

Ustavni sud, u tom smislu, utvrđuje da pravni položaj državnih funkcionera iz člana 1 stav 2 Zakona ima svoje posebnosti koje proizilaze iz Ustava, pa regulisanje njihovih penzija na način koji je različit od opšteg sistema penzijskog osiguranja može biti zasnovano na njihovom posebnom pravnom položaju, pravnoj prirodi mandatnih političkih funkcija proizašlih iz Ustava, povećanoj odgovornosti u vršenju tih funkcija, javnosti rada, ograničenosti mandata, nespojivosti vršenja drugih poslova za vrijeme trajanja mandata, napuštanju u tom razdoblju dotadašnjeg zanimanja ili profesije, itd. Privilegovana penzija državnih funkcionera, zbog prirode njihovih ustavnih dužnosti i odgovornosti, mogla bi, stoga, predstavljati pravni izraz tih posebnosti, ali ona uvijek mora biti srazmjerna opštim socijalnim i ekonomskim prilikama u zemlji.

Ako je prosječna visina penzije objektivni izraz opštih socijalnih i ekonomskih prilika u zemlji, onda visina privilegovane penzije državnih funkcionera ne smije nesrazmjerno odstupati od prosječne penzije. Privilegovane penzije propisane odredbama čl. 12 - 19 Zakona su izrazito nesrazmjerne prosječnim penzijama u zemlji, pa su, stoga, nesaglasne sa članom 1 Ustava, koji Crnu Goru definiše kao građansku državu zasnovanu na principima demokratije, vladavine prava i socijalne pravde.

Pravo na penziju po osporenom članu 17 Zakona ima državni funkcioner koji je neku od navedenih državnih funkcija obavljao u državnim organima Crne Gore, Savezne Republike Jugoslavije i Državne zajednice Srbija i Crna Gora, u periodu od 27. decembra 1990. godine.

Pravo na privilegovane penzije, po utvrđenju Suda, Zakon uređuje retroaktivno. Naime, članom 147 st. 1 i 2 Ustava propisuje se da zakon i drugi propis ne može imati povratno dejstvo, a da samo izuzetno, pojedine odredbe zakona, ako to zahtijeva javni interes utvrđen u postupku donošenja zakona, mogu imati povratno dejstvo.

Predlagači Zakona obrazložili su njegovo retroaktivno dejstvo sledećim razlozima: "Imajući u vidu kako su ovo pitanje pravno regulisale zemlje iz okruženja, cijeneći složenost i značaj poslova, koje vrše državni funkcioneri, kao i specifičnost u načinu rada i stepenu odgovornosti, u novom zakonu predložene su promjene u pogledu uslova i načina sticanja prava na penziju državnih funkcionera, retroaktivno do prvih višestranačkih izbora, do 1. decembra 1990. godine".

Takvo obrazloženje ne može se smatrati ustavnopravno prihvatljivim dokazom da je ispoštovan ustavni zahtjev da pojedine odredbe zakona mogu imati povratno dejstvo samo izuzetno, ako to zahtijeva javni interes utvrđen u postupku donošenja zakona. Citirano obrazloženje ne objašnjava sadržinu javnog interesa koji bi mogao opravdati retroaktivno protezanje Zakona 19 godina unazad.

Odredbama člana 10 Zakona propisano je da državni, odnosno javni funkcioner koji je profesionalno obavljao funkciju ima pravo da nakon prestanka funkcije godinu dana prima naknadu u visini zarade koju je primio poslednjeg mjeseca vršenja funkcije, da se naknada iz stava 1 ovog člana ostvaruje na lični zahtjev korisnika, koji mora biti podnjet najkasnije 30 dana od dana prestanka vršenja funkcije, da se naknada iz stava 1 ovog člana usklađuje sa zaradom državnog, odnosno javnog funkcionera u periodu dok traje pravo na korišćenje, da pravo iz stava 1 ovog člana prestaje prije utvrđenog roka, ako njegov korisnik: stupi u radni odnos; bude izabran, ili imenovan ili postavljen na drugu funkciju na osnovu koje ostvaruje zaradu, ostvari pravo na penziju, a stavom 5, koji se osporava, da se pravo iz stava 1 ovog člana može produžiti za još godinu dana, ako u tom periodu njegov korisnik stiče pravo na penziju.

Ustavni sud je utvrdio da su se stekli uslovi iz člana 45 tačka 3 Zakona o Ustavnom sudu Crne Gore za obustavu postupka za ocjenu ustavnosti odredbe člana 10 stav 5 Zakona. Ovo sa razloga što, iako nedovoljno precizna, ova odredba Zakona, u suštini, sadrži mjeru ("pravo iz stava 1 ovog člana može se produžiti još za godinu dana, ako u tom periodu njegov korisnik stiče pravo na penziju") koja je opravdana s aspekta zaštite dostojanstva državne funkcije, ali i ekonomičnosti i racionalnosti postupanja države. Može se pokazati, naime, da bi to lice moglo ostati godinu dana prije penzije bez ikakvih primanja ili bez realne mogućnosti zaposlenja. Stoga je, po ocjeni Suda, pravo zakonodavca da utvrdi i dimenzionira navedeno pravo.

Na osnovu iznijetih razloga, odlučeno je kao u izreci.

Odluka o prestanku važenja osporenih odredaba Zakona i o objavljivanju ove odluke zasnovana je na odredbi čl. 151 stav 2 i 152 stav 1 Ustava Crne Gore i odredbi člana 34 stav 1 Zakona o Ustavnom sudu Crne Gore.

U. br. 86/08, 43/09, 103/09 i 108/09

Podgorica, 24. decembar 2009. godine

Ustavni sud Crne Gore

Predsjednik,
dr **Milan Marković**, s.r.